

WORKS DEVOTED TO MONASTIC BOOK COLLECTIONS – MONOGRAPHS, SOURCE EDITIONS OF LIBRARY INVENTORIES AND CATALOGUES, CONTEMPORARY PRINTED LIBRARY CATALOGUES OF OLD PRINTS – PREPARED IN POLISH LIBRARIES AND SCIENTIFIC INSTITUTES

T o m a s z S T O L A R C Z Y K

Abstract

The aim of this paper is presentation of the most important works about past and present monastic book collections in Poland – especially Dominican – and Pauline, Piarist, Carmelites, Bernardines (Franciscans of the Strict Observance) which were prepared by Polish libraries and scientific institutions. The libraries of the Dominican Order – one of the most important congregations in Christianity – are devoted most space in this article, because relatively the lar-

gest number of works have been written about them. The works presented here deal both with the Dominican libraries of the Polish Province and Silesia collectively, as well as with those of individual convents.

In the case of works concerning the book collections of the other orders mentioned above, those relating to the monasteries from the area of present-day Central Poland were presented.

Keywords: monastic libraries, scientific research, scientific works

Abstrakt

Cieľom tohto článku je predstaviť najdôležitejšie práce o histórii a súčasnosti poľských kláštorných knižníc. Najviac prác sa venovalo dominikánskym knižniciam. Článok obsahuje aj zmienky o prácach venovaných bernardínom, paulínom, piaristom a karmelitánom. Tieto práce vznikli na pôde poľských knižníc a vedeckých inštitúcií.

Geograficky sa článok venuje dominikánskym rádom poľskej a sliezskej proveniencie, v ostatných prípadoch sú obsiahnuté najmä kláštorne knižnice dnešného stredného Poľska.

Kľúčové slová: kláštorne knižnice, vedecké práce, výskum

Introduction

In my paper, I intend to present and discuss the most important works about past and present monastic book collections – especially Dominican – and Pauline, Piarist, Carmelites, Bernardines (Franciscans of the Strict Observance) which were prepared by Polish libraries and scientific institutions.

The libraries of the Dominican Order – one of the most important congregations in Christianity – are devoted most space in this article, because relatively the largest number of works have been written about them. The works presented here deal both with the Dominican libraries of the Polish Province and Silesia collectively, as well as with those of individual convents.

In the case of works concerning the book collections of the other orders mentioned above, those relating to the monasteries from the area of present-day Central Poland I'm going to present in this research.

A review of the professional literature on former monastery libraries and their book collections in Poland allows one to become familiar with previous and current research on them and their results, without the need to search for these works in other bibliographies. This saves time.

Such a review may be useful not only for librarians, book historians and bibliologists, but also for historians dealing with church history, historians of culture and art.

Works about Dominican Libraries

According to Irena Szostek, "every school – in order to perform teaching and educational functions, must have a library as a research base and a work workshop".¹ Krystyna Zawadzka agrees with her, claiming that "the education of monks, as well as the performance of their priestly duties (sermons, confessions, celebrating mass) were inextricably linked with books".² The General Chapter from Rome in 1569 even ordered that each monastery should have its own library.³ There were as many monastic libraries as there were monasteries.⁴

For 40 years, the number of contributions, sketches, chapters and monographs on the conventual libraries of Polish Brothers Preachers and their collections has been increasing year by year. It is therefore worth taking a look at the research.

In 1973, the above-mentioned K. Zawadzka published an article in *Nasza Przeszłość* devoted to the sources for the history of Dominican libraries in Poland and the current state of research on their history. Depending on the type of material proving the existence of a given book collection, the author divided these libraries into 5 groups:

¹ SZOSTEK, Irena. Biblioteka dominikanów lwowskich w świetle katalogu z roku 1776. In: J. KŁOC-ZOWSKI, ed. *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222 – 1972*. Vol. 2. Warszawa: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów, 1975, p. 410.

² ZAWADZKA, Krystyna. *Biblioteki klasztorne dominikanów na Śląsku 1239 – 1810*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1999, p. 18.

³ ŚWIĘTOCHOWSKI, Robert. Biblioteka OO. Dominikanów w Krakowie. In: *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. 1976, vol. 33, p. 300.

⁴ WYCZAŃSKI, Hieronim Eugeniusz. Kościelne zbiory biblioteczne (wiek XVI-XVIII). In: M. RECHOWICZ, ed. *Dzieje teologii katolickiej w Polsce*. Vol 2: *Od odrodzenia do oświecenia*, part 2. Lublin: Towarzystwo naukowe katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1975, p. 532.

1. Libraries with inventories (catalogues), some books and references in literature;
2. Libraries with inventories (catalogues) and possibly references in the literature;
3. Libraries with books and possibly references in literature;
4. Libraries with mentions in the literature”
5. Libraries, the existence of which can be inferred from Dominican customs.⁵

Dominican libraries from Silesia

Dominican libraries in Silesia have been comprehensively studied. In 1974, the above-mentioned Krystyna Zawadzka published an article in *Roczniki Biblioteczne* about these libraries in the years 1226 – 1810.⁶ Exactly a quarter of a century later, the same author prepared a collective monograph of these libraries: in Bolesławiec, Brzeg, Cieszyn, Głogów, Krosno Odrzańskie, Legnica, Lewin Brzeski, Nysa, Opole, Oświęcim, Racibórz, Świdnica and Żąbkowice Śląskie. In addition to presenting the book collections of the above-mentioned convents, the author presented in her work the current state of research, sources and methods, Dominican library legislation, language, Polonica and publishing provenance of these book collections and their general characteristics, as well as the problem of readership among the Silesian Brethren Preachers and compared Silesian libraries with other Dominican libraries in the Polish province.⁷

In 2008, Anna Pobóg-Lenartowicz presented an article on the reception of Peregrine of Opole's sermons in Silesian monasteries in the light of preserved library collections.⁸

Dominican Libraries from Gdańsk Pomerania

In 2007, Rafał Kubicki described the libraries of the Prussian Contrary monasteries: in Chełmno, Gdańsk, Elbląg and Toruń.⁹

Development of Individual Dominican Libraries in Poland

In 1975, Krystyna Zawadzka published in *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222 – 1972* an extensive article on the library of the Dominican monastery in Wrocław. The author, relying primarily on the handwritten library inventories of the Wrocław convent, currently located in the Library of the University of Wrocław, recreated both the medieval and Renaissance (1470 – 1609) and baroque and Enlightenment (1610 – 1810) book collections of the local Brethren Preachers. Author also discussed in each of

⁵ ZAWADZKA, Krystyna. Ze źródeł i stanu badań dotyczących dawnych klasztornych bibliotek dominikanów w polskich prowincjach. In: *Nasza Przeszłość*. 1973, vol. 39, pp. 215-226

⁶ ZAWADZKA, Krystyna. Ze studiów nad bibliotekami klasztorными dominikanów na Śląsku (1226 – 1810). In: *Roczniki Biblioteczne*. 1974, R. 18, z. 1/2, pp. 301-328.

⁷ ZAWADZKA, ref. 2.

⁸ POBÓG-LENARTOWICZ, Anna. Recepcja kazań Peregryna z Opola w klasztorach śląskich w świetle zachowanych zbiorów bibliotecznych. In: E. MATEJA, A. POBÓG-LENARTOWICZ and M. ROWIŃSKA-SZCZEPANIAK, eds. *Święty Jacek i dziedzictwo dominikańskie*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2008, pp. 115-123.

⁹ KUBICKI, Rafał. Środowisko dominikanów kontraty pruskiej od XIII do połowy XVI wieku. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2007, pp. 100-104.

these periods the duties of a librarian, the location of the library room in the monastery, the principles of collecting books and their cataloguing and conservation.¹⁰

The 18th-century library of the Lviv Dominicans has also been described. I. Szostek recreated her book collection based on the catalogue from 1776. The author also translated the Dominican regulations regarding books and libraries developed by Humbert de Romans.¹¹

Most works were devoted to the library and book collection of the Brethren Preachers in Cracow. In 1960, Józef Adam Kosiński wrote an article about the visit of the famous 19th-century bibliophile Tadeusz Czacki, called “book catcher”, to the monastery library of the Brethren Preachers and what resulted from it.¹² In 1970 Zofia Włodek prepared a description of the preserved manuscripts of medieval Cracow Dominicans.¹³ In 1976 Robert Świętochowski presented the history of this library.¹⁴ In 1977, Małgorzata Kamińska-Axer and Małgorzata Czeley-Wybieńska discussed old medical prints from the Dominican monastery.¹⁵ Historian Maciej Zdanek also devoted part of his work on Dominican schools and studies in Cracow to the library and its collections.¹⁶ Krzysztof Ożóg wrote about the participation of the Cracow Dominicans in the production of books in the Middle Ages and their monastery as a center for collecting books.¹⁷ In 2003, Iwona Pietrzkiewicz presented the situation of the Cracow library in the years 1795 – 1815.¹⁸ In 2007, Monika Mydel and Żaneta Kubic prepared a catalog of old-print works of St. Thomas Aquinas and their commentaries located in the collections of the Dominican Studies Library in Kraków.¹⁹ In 2010, Tomasz Gałuszka presented the latest findings regarding the preserved fourteenth-century book collection of the Krakow Brethren Preachers.²⁰

¹⁰ ZAWADZKA, Krystyna. Biblioteka klasztoru dominikanów we Wrocławiu (1226 – 1810). In: J. KŁOCZOWSKI, ed. *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222 – 1972*. Vol. 2. Warszawa: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów, 1975, pp. 289-390.

¹¹ SZOSTEK, ref. 1, pp. 409-465.

¹² KOSIŃSKI, Józef Adam. Doskonały książkołap: wizyta Tadeusza Czackiego w bibliotece dominikanów krakowskich. In: *Roczniki Biblioteczne*. 1960, nr 4, no. 1/2, pp. 223-229.

¹³ WŁODEK, Zofia. Inventaire de manuscrits medievauz latins, philosophique et theologiques de la Bibliotheque des Peres Dominicaines de Cracovie. In: *Mediaevalia Philosophica Polonorum*. 1970, vol. 14, pp. 468-470.

¹⁴ ŚWIĘTOCHOWSKI, ref. 3, pp. 299-311.

¹⁵ KAMIŃSKA-AXER, Małgorzata and Małgorzata CZELEY-WYBIERŃSKA. *Starodruki medyczne XVI, XVII i XVIII w. w Bibliotece Klasztoru OO. Dominikanów w Krakowie*. In: *Archiwum Historii Medycyny*. 1977, vol. 40, pp. 155-186.

¹⁶ ZDANEK, Maciej. *Szkoły i studia dominikanów krakowskich w średniowieczu*. Warszawa: IH PAN, Wydawnictwo Neriton 2005, p. 9

¹⁷ OŻÓG, Krzysztof. *Kultura umysłowa w Krakowie w XV wieku. Środowisko duchowieństwa świeckiego*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1987, p. 137.

¹⁸ PIETRZKIEWICZ, Iwona. Stan krakowskich bibliotek klasztornych w latach 1795 – 1815. In: J. JAKOWIECKI, ed. *Kraków – Lwów: książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku*. Vol. 6, part. 1, Kraków: Wydawnictwo naukowe Akademii Pedagogicznej, 2003, pp. 212-220.

¹⁹ MYDEL, Monika and Żaneta KUBIC, eds. *Tradycja tomistyczna w zbiorach Biblioteki Studium OO. Dominikanów w Krakowie. Katalog druków: XV – XVIII w.* In: *Przegląd Tomistyczny*. 2007, vol. 13/2.

²⁰ GAŁUSZKA, Tomasz. W przededniu powstania „Studium Generale”. Nowe badania nad czternastowiecznym zachowanym księgozbiorem dominikanów krakowskich. In: *Przegląd Tomistyczny*. 2010,

The former library of the Brethren Preachers in Toruń was also described. This was done by Wiesława Kwiatkowska, who thoroughly analyzed the content of the monastery's book collection in her article published in 1996 in *Studia nad dziejami miast i mieszczaństwa w średniowieczu*.²¹ Six years later, Kwiatkowska discussed the importance of medieval Dominican and Franciscan libraries for the culture of Toruń's townspeople.²² In 2009, she presented the history of the medieval book collections of the two mentioned orders, taking into account their current state of preservation in Toruń's scientific libraries.²³

In 1996, Maurycy Lucjan Niedziela characterized the 17th and 18th century Dominican library in Borek Stary.²⁴ Twelve years later, he published a list of books kept in that library in the second half of the 18th century.²⁵

In 1997, Małgorzata Borkowska described the libraries of Dominican monasteries in Góra Kalwaria.²⁶

In 2004, Adam Szot described the library of the Brethren Preachers in Różanystok in Podlasie.²⁷ Another Dominican library from this area, namely in Choroszcz, was presented in 2009 by Katarzyna Zimnoch.²⁸

Also in 2004, Jan Andrzej Spieź devoted a few sentences to the Dominican library in Poznań.²⁹

Marian Radwan devoted two articles to the removal of the book collection of the Lublin Dominicans to St. Petersburg in 1886 – 1888.³⁰

vol. 16, pp. 25-42.

²¹ KWIATKOWSKA, Wiesława. Biblioteka klasztoru dominikanów toruńskich w średniowieczu. Uwagi o zawartości tematycznej. In: R. CZAJA and J. TANDECKI, eds. *Studia nad dziejami miast i mieszczaństwa w średniowieczu*, vol. 1. Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, pp. 154-172.

²² KWIATKOWSKA, Wiesława. Średniowieczne księgozbiory franciszkanów i dominikanów toruńskich i ich znaczenie dla kultury mieszczaństwa. In: *Zapiski Historyczne*. 2002, vol. 67, pp. 7-23.

²³ KWIATKOWSKA, Wiesława. Średniowieczne biblioteki klasztorne w Toruniu. In: *Folia Toruniensia*. 2009/2010, vol. 9/10, pp. 85-93.

²⁴ NIEDZIELA, Maurycy Lucjan. Charakterystyka biblioteki klasztoru Dominikanów w Borku Starym w XVII i XVIII wieku. In: *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. 1996, R. 51, no 1-3, pp. 196-203.

²⁵ NIEDZIELA, Maurycy Lucjan. Spis książek biblioteki dominikanów w Borku Starym z drugiej połowie XVIII wieku. In: K. SZCZEPAŃSKI, ed. *Kartki z dziejów Tyczyna: 640 lat Tyczyna (1368 – 2008)*. Tyczyn: Podkarpacki Instytut Książki i Marketingu, 2008, pp. 123-147.

²⁶ BORKOWSKA, Małgorzata. *Klasztory dominikańskie w Górze Kalwarii*, Góra Kalwaria: Towarzystwo Miłośników Góry Kalwarii i Czerska, 1997.

²⁷ SZOT, Adam. Biblioteka dominikańska w Różanymstoku. In: *Bibliotekarz Podlaski*. 2004, no 8, pp. 64-76.

²⁸ ZIMNOCH, Katarzyna. Biblioteka dominikańska w Choroszczy w XVII wieku. In: T. KASABUŁA and A. SZOT, eds. *Parafia rzymskokatolicka w Choroszczy – 550 lat. Księga jubileuszowa*. Białystok: Wydawnictwo Buk, 2009, pp. 135-147.

²⁹ SPIEŻ, Jan Andrzej. Dominikanie w Poznaniu. In: *Nasi Dominikanie. Kronika Miasta Poznania*. 2004, vol. 3, pp. 13-14.

³⁰ RADWAN, Marian. Stąd do Petersburga. Zrabowany księgozbiór lubelskich dominikanów. In: *Gazeta w Lublinie*. 1996, no. 9, pp. 5; RADWAN, Marian. Deportacja księgozbioru lubelskich dominikanów (1886 – 1888). In: A. KRAWCZYK and E. JÓZEFOWICZ-WISIŃSKA, eds. *Lublin a książka*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2004, pp. 287-292.

Anna Markiewicz devoted a few words about the Dominican library in Brody in her article about the local church and monastery in the light of 18th-century inventories.³¹ In 2009, Kazimierz Dola described the Dominican library in Nysa in a few sentences.³² In 2009, Tomasz Stolarczyk published an article devoted to the library of the Dominican convent in Łęczycza and its book collection in the early 17th century. I based it on two library inventories from the beginning of the seventeenth century, located in the copier of the Łęczycza monastery, currently kept in the Archives of the Polish Dominican Province in Krakow.³³ In the same year, this researcher published the two mentioned inventories.³⁴ Two years later, Tomasz Stolarczyk wrote an article devoted to Dominican education in Łęczycza and the use of books from the monastery library to teach in the schools of local Brethren Preachers.³⁵

In 2010, Tomasz Stolarczyk published an article in *Fides* devoted to the Dominican library in Łowicz and its book collection in the early 17th century.³⁶ A year later, Marta Przygoda-Stelmach, in her article about the local convent of the Brethren Preachers, which is a fragment of her master's thesis, also devoted a few sentences to their library collections.³⁷

In 2012, Tomasz Stolarczyk published an article about theological books and collections of sermons in the library of the Dominicans in Łowicz. I did it not only on the basis of the already mentioned library inventories, but also on the basis of those preserved in the National Library, the University of Warsaw Library, the Public Library of the Capital City of Warsaw, the Ossolineum Library, the Archcathedral Library in Gniezno, the Library of the Łowicz Chapter and the Library of the Philosophical and Theological College of the OO. Dominicans in Cracow incunabula and old prints of the provenance of Łowicz *canes Domini*.³⁸

The research work carried out on the church book collections in Łowicz also allows for the reconstruction of the fate of the Dominican library after the dissolution of the

³¹ MARKIEWICZ, Anna. Kościół i klasztor oo. dominikanów w Brodach w świetle osiemnastowiecznych inwentarzy. In: A. MARKIEWICZ and M. MIŁAWICKI, eds. *Dominikanie na ziemiach polskich w epoce nowożytnej*. Kraków: Wydawnictwo Esprit, 2009, pp. 239-240.

³² DOLA, Kazimierz. *Dominikanie w Nysie 1749 – 1810. Przyczynek do historii zakonu i miasta*. Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2009, pp. 72-73.

³³ STOLARCZYK, Tomasz. Biblioteka łęczyckiego konwentu dominikańskiego i jej księgozbiór w początkach XVII wieku. In: J. KONIECZNA, S. KUREK-KOKOCIŃSKA and H. TADEUSIEWICZ, eds. *Przestrzeń informacyjna książki*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2009, pp. 231-241.

³⁴ STOLARCZYK Tomasz and Dariusz GWIS, eds. *Copiarium privilegiorum et aliorum documentorum Conventus Lanciciensis Ordinis Praedicatorum 1387 – 1616 - Kopiarzusz przywilejów i innych dokumentów konwentu łęczyckiego Zakonu Kaznodziejów 1387 – 1616*. Łęczycza: Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział w Łęczycy, 2009, pp. 69-73, 78-80.

³⁵ STOLARCZYK, Tomasz. Szkoły dominikańskie w Łęczycy w XIII–XVI wieku. In: E. ANDRYSIK, ed. *Ludzie i książki. Studia i szkice bibliologiczno-biograficzne. Księga pamiątkowa dedykowana Profesor Hannie Tadeusiewicz*, Łódź: Wydawnictwo Ibidem, 2011, pp. 413-424.

³⁶ STOLARCZYK, Tomasz. Biblioteka łowickiego konwentu dominikańskiego w początkach XVII wieku i jej księgozbiór. In: *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych*. 2010, no 1-2 (30-31), pp. 169-183.

³⁷ PRZYGODA-STELMACH, Marta. Konwent i życie religijne dominikanów łowickich od XV wieku do początku XIX wieku. In: *Roczniki Łowickie*. 2011, vol. 8, p. 74.

³⁸ STOLARCZYK, Tomasz. Księgi teologiczne i zbiory kazań w staropolskiej bibliotece dominikanów w Łowiczu. In: *Roczniki Łowickie*. 2012, vol. 9, pp. 161-169.

convent in 1818. Stanisław Poniatowski, in his doctoral dissertation on the library of the Łowicz chapter, wrote that at the end of the 18th century, 6 volumes of old prints from the library of local Dominicans found their way to the chapter library. and several more copies were found there after the dissolution of the convent.³⁹ Jan Wegner, however, citing the report of Antoni Ojrowski from the 19th century, provided by Romuald Czykowski, reported that after the liquidation of the Dominican monastery in Łowicz, their book collection was transferred to the library of the seminary of the Congregation of Missionary Priests in Łowicz.⁴⁰ About Dominican book collections from Łowicz and their post-dissolution fate wrote also Marianna Czapnik (in 2014).⁴¹

In 2010 in the journal *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum* I described, in a short outline, based on preserved Latin library inventories, the book collections of Dominican monasteries in the 17th century existing in the area of the former archdeaconry of Łęczyca: in Gidle, Łęczyca, Łowicz, Piotrków Trybunalski and Sieradz.⁴²

I have prepared two short syntheses about these book collections. The first one was a supplement to my article from 2010, because I based it not only on the above-mentioned inventories, but also on those preserved in several Polish libraries, namely the University of Warsaw Library, the National Library, and the Library of the Philosophical and Theological College of the Dominicans in Cracow, the Library of the Theological Seminary in Włocławek, the District Museum in Sieradz, the Ursuline Convent in Sieradz and the parish library in Topola Królewska near Łęczyca, collections of post-Dominican books. The second article concerned the role of books and libraries in the life of the Brethren Preachers in the above-mentioned monasteries.⁴³ And in 2016 Tomasz Stolarczyk prepared and published seventeenth-century library inventories from Gidle, Łowicz, Piotrków Trybunalski and Sieradz.⁴⁴

Several scientific articles and a master's thesis were devoted to the Dominican library in Sieradz. The latter was written under the supervision of prof. Helena Więckowska

³⁹ PONIATOWSKI, Stanisław. *Biblioteka kapituły łowickiej do końca XVIII wieku* (doctoral dissertation). Warszawa 1995, pp. 118, 121, 504-505.

⁴⁰ WEGNER, Jan. Biblioteka Nieborowska. In: *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*. 1960, vol. 5, p. 244.

⁴¹ CZAPNIK, Marianna. Księgozbiory klasztorów w Łowiczu i ich pokasacyjne losy. In: M. DERWICH, ed. *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, vol. 3: *Źródła. Skutki kasat XVIII i XIX w. Kasata w latach 1954 – 1956*. Wrocław: Polskie Towarzystwo Historyczne, 2014, pp. 205-220.

⁴² STOLARCZYK, Tomasz. Księgozbiory wybranych bibliotek klasztornych Braci Kaznodziejów w Polsce w XVII w. na podstawie zachowanych inwentarzy. In: *Acta Universitatis Lodzensis. Folia Librorum*. 2010, vol. 16, pp. 45-56.

⁴³ STOLARCZYK, Tomasz. Armarium. Biblioteki klasztorne Braci Kaznodziejów w Gidlach, Łęczycy, Łowiczu, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu w XVII w. i ich księgozbiory. Komunikat. In: Ł. CYBULSKI and J. PIETRZAK-THEBAULT, eds. *Przestrzeń klasztoru – przestrzeń kultury. Piśmiennictwo, książka, edukacja*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2017, pp. 297-312 ; STOLARCZYK, Tomasz. Książka i biblioteka w życiu średniowiecznych i staropolskich konwentów dominikańskich na przykładzie klasztorów środkowopolskich. In: *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. 2013, vol. 100, pp. 341-354.

⁴⁴ STOLARCZYK, Tomasz. Siedemnastowieczne inwentarze biblioteczne klasztorów dominikańskich w Gidlach, Łęczycy, Łowiczu, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu. In: *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. 2016, vol. 106, pp. 219-279.

in 1960. Józef Adam Kosiński, who based on it fifteen years later published an article about the Sieradz book collection and library. He did this based on two library inventories from the first half of the 17th century, located in the copier of the Sieradz convent, kept, like the copiers from Łęczyca and Łowicz, in the Dominican archive in Cracow, and preserved incunabula and old prints in the Library of the Theological Seminary in Włocławek and the Sieradz museum, former monastery of the Brethren Preachers in Sieradz, currently Ursulines, the Public Library of the Capital City of Warsaw and the Ossolineum.⁴⁵ Seventeen years later, Maria Wisińska, in her article about culture and education in the former Sieradz Voivodeship, devoted a few sentences to the Sieradz library.⁴⁶ In 1997, at a scientific session on the occasion of the 75th anniversary of the Ursuline Sisters in Sieradz, J. A. Kosiński presented a paper, published a year later, devoted to Father Feliks Gozdawa, prior of the Sieradz Dominican convent, a bibliophile, extremely distinguished for the local Brothers Preachers and their library and its fate after the dissolution of the monastery in 1864.⁴⁷ In 2007, Zbigniew Łuczak devoted one of the subchapters of his work on Sieradz libraries to the library of the local Dominicans. He basically repeated the findings of J. A. Kosiński.⁴⁸ Five years later, Grzegorz Wierzychowski, in one of the subchapters of his monograph on the monastery of the Brethren Preachers in Sieradz (based on his doctorate), briefly discussed the monks' book collection and library, based primarily on earlier publications.⁴⁹ In 2015 Tomasz Stolarczyk prepared and published an inventory of incunabula and old post-Dominican prints from the Sieradz monastery, located in the Library of the Major Seminary in Włocławek.⁵⁰

There were also several articles about parts of the Sieradz book collection and its remains. In 1998 Ryszard Skrzyniarz in his article devoted to sermon collections in Polish medieval book collections, also mentioned the Sieradz collections.⁵¹ In 2001, Henryk Nowacki, in his article about old prints in the Sieradz museum, presented the

⁴⁵ KOSIŃSKI, Józef Adam. *Biblioteka dominikanów w Sieradzu*. Łódź-Wrocław, 1960 [master's thesis]; KOSIŃSKI, Józef Adam. Biblioteka konwentu dominikanów w Sieradzu na przełomie XVI i XVII w. In: J. KŁOCZOWSKI, ed. *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222 – 1972*. Vol. 2. Warszawa: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów, 1975, pp. 391-405.

⁴⁶ WISIŃSKA, Maria. Kultura i oświata do końca XVIII wieku. In: J. ŚMAIŁOWSKI, ed. *Szkice z dziejów Sieradzkiego*. Łódź: Wydawnictwo PWN 1977, pp. 175-177.

⁴⁷ KOSIŃSKI, Józef Adam. Bibliofilstwo o. Feliksa Gozdawy i dalsze dzieje biblioteki dominikańskiej w Sieradzu. In: J. LEW-STAROWICZ, ed. *Te Deum laudamus. 75 lat Sióstr Urszulanek w Sieradzu. Materiały z sesji naukowej Sieradz, 27 września 1997 r.* Sieradz: Towarzystwo Przyjaciół Sieradza, 1998, pp. 22-23.

⁴⁸ ŁUCZAK, Zbigniew. *Dzieje bibliotek w Sieradzu od powstania miasta do końca XX wieku*. Sieradz: Miejska Biblioteka Publiczna w Sieradzu, 2007, pp. 25-42.

⁴⁹ WIERZCHOWSKI, Grzegorz. *Dzieje klasztoru dominikanów w Sieradzu. Od lat 30. XIII wieku do 1864 roku*. Sieradz: Dehon, 2012, pp. 28-31.

⁵⁰ STOLARCZYK, Tomasz. Inwentarz inkunabulów i starych druków poddominikańskich z Sieradza w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. In: *Forum Bibliotek Medycznych*. 2015, r. 8, pp. 141-194.

⁵¹ SKRZYNIARZ, Ryszard. Zbiory kazań w polskich księgozbiorach okresu średniowiecza. In: *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. 1998, vol. 70, pp. 255-256.

Dominican manuscript from the 15th century there.⁵² Incunabula and old prints of the Sieradz Dominicans, which were transferred to the seminary library in Włocławek after the dissolution of the monastery, were dealt with by Kazimierz Rulka.⁵³

In 2012, Marek Miławicki published an article in *Hereditas Monasteriorum* about inventories and lists of libraries of Dominican monasteries dissolved in the western provinces of the Russian Empire in the 19th century.⁵⁴

In 2016 I Tomasz Stolarczyk article devoted to the Dominican library in Piotrków Trybunalski.⁵⁵

In 2016 in my book titled *Analecta dominicana* I described Dominican libraries from Central Poland from 17th century.⁵⁶

In 2019, Marianna Czapnik wrote an article about old books of Dominican provenance at the University Library in Warsaw.⁵⁷

Pauline Libraries from Central Poland

In 2013 Jacek Szpak described (in outline) Polish Pauline libraries in 18th century.⁵⁸

In 2019 Edgar Sukiennik dedicated his article to the library of the Pauline monks from Oporów.⁵⁹ Next year paulin Jarosław Łuniewski described book collection of Jasna Góra monastery.⁶⁰ The same author in his article from 2015, dedicated to the dissolution of the Pauline monasteries in Poland, Germany, Austria and Hungary, presented the impact of suppression on conventual libraries.⁶¹

⁵² NOWACKI, Henryk. Starodruki w Sieradzkim Muzeum Okręgowym. In: *Na Sieradzkich Szlakach*. 2001, vol. 16, no. 3-4, p. 27.

⁵³ RULKA, Kazimierz. Księgozbiory historyczne w Bibliotece Seminarium Duchownego we Włocławku. In: *Kronika Diecezji Włocławskiej*. 1992, vol. 75, p. 283; RULKA, Kazimierz. Inkunabuly w Bibliotece Seminarium Duchownego we Włocławku. In: *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych*. 1996, no 1/2, p. 63; RULKA, Kazimierz. Księgozbiór księży Chodyńskich w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. In: *Studia Włocławskie*. 2000, vol. 3, p. 434.

⁵⁴ MIŁAWICKI Marek. Inwentarze i spisy bibliotek klasztorów dominikańskich skasowanych w guberniach zachodnich Cesarstwa Rosyjskiego w XIX w. Stan źródeł i miejsca ich przechowywania. In: *Hereditas Monasteriorum*. 2012, vol. 1, pp. 141-172.

⁵⁵ STOLARCZYK, Tomasz. Księgozbiór klasztoru Braci Kaznodziejów w Piotrkowie Trybunalskim w XVI-XVIII wieku. In: *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. 2016, vol. 17, part. 2, pp. 71-91.

⁵⁶ STOLARCZYK, Tomasz. *Analecta dominicana. Szkice z dziejów Zakonu Braci Kaznodziejów w Polsce środkowej (XIII-XVIII w.)*, Wieluń: Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, 2016.

⁵⁷ CZAPNIK, Marianna. Stare druki proveniencji dominikańskiej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. In: I. PIETRZKIEWICZ and M. MIŁAWICKI, eds. *Arma nostrae militiae. Kultura książki i pisma Zakonu Kaznodziejskiego na ziemiach polskich*. Poznań: Wydawnictwo W drodze, 2019, pp. 365-396.

⁵⁸ SZPAK, Jacek. Biblioteki paulinów polskich w XVIII wieku: zarys problematyki. In: B. MAZURKOWA and M. MARCINKOWSKA and S. DĄBROWSKI, eds. *Codziennosc i niecodziennosc oswieczonych*, vol. 1: *Przyjemnosci, pasje, upodobania*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Slaskiego, 2013, pp. 65-76.

⁵⁹ SUKIENNIK, Edgar. Księgozbiór klasztoru paulinów w Oporowie według katalogów bibliotecznych z XVIII wieku. In: *Saeculum Christianum*. 2019, no. 26, vol. 1, pp. 115-145.

⁶⁰ ŁUNIEWSKI, Jarosław. Zabytkowy księgozbiór Biblioteki Jasnogórskiej, analiza bibliologiczna i konserwatorska. In: *Studia Claramontana*. 2020/2021, vol. 36, pp. 247-426.

⁶¹ ŁUNIEWSKI, Jarosław. Supresja klasztorów paulińskich w prowincjach niemieckiej, austriackiej, węgierskiej i polskiej a jej wpływ na losy bibliotek. In: *Studia Bibliologiczne*. 2015, no 20, pp. 247-254.

In 2020 Marianna Czapnik published her article among others about books from the dissolved monastery in Wielgomłyny, which are currently kept in the University Library in Warsaw.⁶²

In the years 2018 – 2023 Tomasz Stolarczyk published a series of articles devoted to the book collections of the Pauline monks of Wieluń and Wielgomłyny.⁶³ In 2021 I edited the source materials of 14 library inventories from the Pauline monastery in Wieluń from 18th century.⁶⁴

Bernardines (Franciscans of the Strict Observance) Libraries from Central Poland

About Bernardin book collections from Łowicz and their post-dissolution fate wrote also Marianna Czapnik (in 2014).⁶⁵ The same author published in 2017 her article about Rafał Borowicz, Polish Bernardine from Łowicz, librarian and chronicler of the Bernardine Order.⁶⁶

In 2015 Tomasz Stolarczyk article about theological works and commentaries on the Holy Scripture in the collections of the Łowicz library of the Bernadines in the light of the seventeenth-century inventories of Jan Wężyk and Maciej Makowski.⁶⁷

⁶² CZAPNIK, Marianna. Stare druki pochodzące z klasztorów skasowanych w Wielkopolsce w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. In: *Biblioteka*. 2020, no. 24 (33), pp. 9-45.

⁶³ STOLARCZYK Tomasz. The Book Collection of the Pauline Monastery of Wielgomłyny (Poland) from the First Half of the 18th Century in the Light of the Eighteenth-century Library Inventories. In: *Kniha 2022: zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin: Slovenská národná knižnica, 2022, pp. 294-305; STOLARCZYK Tomasz. Dziewiętnastowieczny inwentarz ksiąg medycznych z biblioteki paulinów wieluńskich – edycja źródłowa. In: *Rocznik Wieluński*. 2020, vol. 20, pp. 81-98; STOLARCZYK Tomasz. Kazania i zbiory kazań oraz dzieła teologiczne w bibliotece paulinów wielgomłyńskich w świetle Raptularza inwentarza bibliotecznego z 1767 r. In: *Zeszyty Radomszczańskie*. 2023, vol. 21, pp. 5-16; STOLARCZYK Tomasz. Kazania i zbiory kazań w wieluńskiej bibliotece paulińskiej w świetle inwentarza z 1815 roku. In: L. TYSZLER, ed. *Opus imperfectum. Studia dedykowane Zbyszkowi Szczerbikowi*. Praszka: Muzeum w Praszce, 2022, pp. 103-116; STOLARCZYK Tomasz. Księgozbiór Klasztoru Paulinów Wielgomłyńskich w świetle inwentarza z lat 1716 – 1755. In: *Ziemia Częstochowska*. 2022, vol. 48, pp. 45-59; STOLARCZYK Tomasz. Księgozbiór paulinów wielgomłyńskich w świetle inwentarza bibliotecznego z 1810 r. In: *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych*. 2021, r. 27, nr. 2 (53), pp. 9-27; STOLARCZYK Tomasz. Księgozbiór paulinów wieluńskich w świetle inwentarzy bibliotecznego z lat 1711 – 1815. In: Z. WŁODARCZYK, ed. *Monastica Wielunensia*, vol. 1. *Wieluń: Wieluńskie Towarzystwo Naukowe*, pp. 67-80; STOLARCZYK Tomasz. Zbiory kazań i dzieła teologiczne w wieluńskiej bibliotece paulinów w świetle najstarszego zachowanego inwentarza bibliotecznego z 1711 r. In: *Rocznik Wieluński*. 2019, vol 19, pp. 69-76.

⁶⁴ STOLARCZYK Tomasz, ed. *Inwentarze biblioteczne z konwentu paulinów w Wieluniu (XVIII w.)*. Wieluń: Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, 2021.

⁶⁵ CZAPNIK, ref. 41, pp. 205-220.

⁶⁶ CZAPNIK, Marianna. O Rafał Borowicz – bibliotekarz i kronikarz zakonu bernardynów. In: Ł. CYBULSKI and J. PIETRZAK-THEBAULT, eds. *Przestrzeń klasztoru – przestrzeń kultury. Piśmiennictwo, książka, edukacja*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2017, pp. 239-255.

⁶⁷ STOLARCZYK, Tomasz. Dzieła teologiczne i komentarze do Pisma Świętego w zbiorach łowickiej biblioteki Braci Mniejszych Obserwantów (bernardynów) w świetle siedemnastowiecznych inwentarzy Jana Wężyka i Macieja Makowskiego. In: *Roczniki Łowickie*. 2015, vol. 13, pp. 91-96.

In 2018 this researcher described the sources for history, among others, Bernardine libraries. Two years later he wrote one article about Bernardine book collection from monastery in Łęczycza.⁶⁸

Piarist Libraries from Central Poland

In 2016 Tomasz Stolarczyk described historical works that were in the library of the Piarist college in Wieluń in the light of inventories from 1809 and 1821.⁶⁹

In the same year this researcher wrote one article about books used to learn the following languages: Polish, French, German and Latin at the Piarist faculty school in Łowicz in the light of library inventories from 1817.⁷⁰

Two years later I dedicated my work to the library of the above-mentioned Piarist faculty school in Łowicz in the light of the catalog from 1817.⁷¹

In 2024 Tomasz Stolarczyk published one article about old prints from the Vasa era in the collections of the Piarist library in Wieluń and one article about theological works in the Piarist library of the Wieluń college in the light of the library catalog from 1809.⁷²

Carmelites Libraries from central Poland

In 2012 Bartłomiej Grzanka published the inventory (including a list of books from the monastery library) of the monastery of the Carmelite Fathers in Kłodawa from 1709.⁷³

In turn in 2018 Tomasz Stolarczyk wrote about the library of this monastery and its book collection in the light of the inventory from 1681.⁷⁴

⁶⁸ STOLARCZYK, Tomasz. Księgozbiór biblioteki bernardynów w Łęczycy w świetle inwentarza z 1819 r. In: *Roczniki Humanistyczne*. 2020, vol. 68, no 2, pp. 41-48.

⁶⁹ STOLARCZYK, Tomasz. Prace historyczne w bibliotece wieluńskiego kolegium pijarskiego w świetle inwentarzy z 1809 i 1821 r. In: *Rocznik Wieluński*. 2017, vol. 17, pp. 277-289.

⁷⁰ STOLARCZYK, Tomasz. Książki służące do nauki języków: polskiego, francuskiego, niemieckiego i łacińskiego w pijarskiej szkole wydziałowej w Łowiczu w świetle inwentarzy bibliotecznych z 1817 r. In: *Roczniki Łowickie*. 2017, vol. 15, pp. 135-151.

⁷¹ STOLARCZYK, Tomasz. Biblioteka pijarskiej szkoły wydziałowej w Łowiczu w świetle inwentarza z 1817 r. In: D. SPYCHAŁA, B. IWĄŃSKA-CIESLIK and K. DOMAŃSKA, eds. *Studia z dziejów książki, bibliotek i prasy. Przegląd badań za lata 2016 – 2018*. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego 2019, pp. 70-87.

⁷² STOLARCZYK, Tomasz. Starodruki z epoki Wazów w zbiorach biblioteki pijarskiej w Wieluniu. In: M. GOGOLA and J. KSIĄŻEK, eds. *Wieluń w czasach Wazów. Materiały z konferencji naukowej Wieluń 22 października 2022 r.* Wieluń: Muzeum Ziemi Wieluńskiej 2024, pp. 101-114; STOLARCZYK, TOMASZ. Dzieła teologiczne w pijarskiej bibliotece kolegium wieluńskiego w świetle katalogu bibliotecznego z 1809 r. Przyczynek. In: *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. 2023, vol. 56, no 1, pp. 116-124.

⁷³ GRZANKA, Bartłomiej. Inwentarz klasztoru Ojców Karmelitów w Kłodawie z 1709 r. Biblioteka klasztorna. In: *Rocznik Kolski*. 2012, no. 5, pp. 9-23.

⁷⁴ STOLARCZYK, Tomasz. Biblioteka klasztoru karmelitów trzewickowych w Kłodawie i jej księgozbiór w świetle inwentarza z 1681 r. In: T. GRABARCZYK and A. KOWALSKA-PIETRZAK, eds. *Tractu temporis. Ludzie – regiony – fakty. Księga dedykowana dr hab. Prof. UE Tadeuszowi Nowakowi*. Łódź-Wieluń: Uniwersytet Łódzki, Wieluńskie Towarzystwo Naukowe 2018, pp. 315-324.

Conclusions

Since the 1970s, interest in religious orders in Poland has been systematically growing. Scientists have also taken up libraries. Much has already been done: individual and conventual libraries have been described, as well as libraries within a single province, custody, *contrata*, etc. However, further research is needed - primarily on individual monastic libraries, not only the largest ones, but also those from smaller convents.

I think it is also important to show the role played by the intellectual culture of Polish monks in specific regions of the country.

There is also a need to study thematic monastic collections such as sermon collections, theological, philosophical, mystical or hagiographic works.

In medieval and old Polish society, monasteries were part of the state, moral, intellectual and, above all, religious order.

LIST OF BIBLIOGRAPHIC REFERENCES

- BORKOWSKA, Małgorzata. *Klasztory dominikańskie w Górze Kalwarii*. Góra Kalwaria: Towarzystwo Miłośników Góry Kalwarii i Czerska, 1997.
- CZAPNIK, Marianna. Księgozbiory klasztorów w Łowiczu i ich pokasacyjne losy. In: M. DERWICH, ed. *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, vol. 3: *Źródła. Skutki kasat XVIII i XIX w. Kasata w latach 1954 – 1956*. Wrocław: Polskie Towarzystwo Historyczne, 2014, pp. 205-220.
- CZAPNIK, Marianna. O. Rafał Borowicz – bibliotekarz i kronikarz zakonu bernardynów. In: Ł. CYBULSKI and J. PIETRZAK-THEBAULT, eds. *Przestrzeń klasztoru – przestrzeń kultury. Piśmiennictwo, książka, edukacja*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2017, pp. 239-255.
- CZAPNIK, Marianna. Stare druki pochodzące z klasztorów skasowanych w Wielkopolsce w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. In: *Biblioteka*. 2020, no 24 (33), pp. 9-45.
- CZAPNIK, Marianna. Stare druki proveniencji dominikańskiej w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie. In: I. PIETRZKIEWICZ and M. MIŁAWICKI, eds. *Arma nostrae militiae. Kultura książki i pisma Zakonu Kaznodziejskiego na ziemiach polskich*. Poznań: Wydawnictwo W drodze, 2019, pp. 365-396.
- DOLA, Kazimierz. *Dominikanie w Nysie 1749 – 1810. Przyczynek do historii zakonu i miasta*. Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2009.
- GAŁUSZKA, Tomasz. W przededniu powstania „Studium Generale”. Nowe badania nad czternastowiecznym zachowanym księgozbiorem dominikanów krakowskich. In: *Przegląd Tomistyczny*. 2010, vol. 16, pp. 25-42. ISSN 0860-0015.
- GRZANKA, Bartłomiej. Inwentarz klasztoru Ojców Karmelitów w Kłodawie z 1709 r. Biblioteka klasztorna. In: *Rocznik Kolski*. 2012, no. 5, pp. 9-23.
- KAMIŃSKA-AXER, Małgorzata and Małgorzata Czeley-Wybieralska. Starodruki medyczne XVI, XVII i XVIII w. w Bibliotece Klasztoru OO. Dominikanów w Krakowie. In: *Archiwum Historii Medycyny*. 1977, vol. 40, pp. 155-186.
- KOSIŃSKI, Józef Adam. *Biblioteka dominikanów w Sieradzu*. Łódź – Wrocław, 1960 [master's thesis].
- KOSIŃSKI, Józef Adam. Biblioteka konwentu dominikanów w Sieradzu na przełomie XVI i XVII w. In: J. KŁOCZOWSKI, ed. *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222 – 1972*. Vol. 2. Warszawa: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów, 1975, pp. 391-405.
- KOSIŃSKI, Józef Adam. Bibliofilstwo o. Feliksa Gozdawy i dalsze dzieje biblioteki dominikańskiej w Sieradzu. In: J. LEW-STAROWICZ, ed. *Te Deum laudamus. 75 lat Sióstr Urszulanek w Sieradzu. Materiały z sesji naukowej Sieradz, 27 września 1997 r.* Sieradz: Towarzystwo Przyjaciół Sieradza, 1998, p. 22-23.

- KOSIŃSKI, Józef Adam. Doskonały książkołap: wizyta Tadeusza Czackiego w bibliotece dominikanów krakowskich. In: *Roczniki Biblioteczne*. 1960, nr 4, no. 1/2, p. 223-229.
- KWIATKOWSKA, Wiesława. Biblioteka klasztoru dominikanów toruńskich w średniowieczu. Uwagi o zawartości tematycznej. In: R. CZAJA and J. TANDECKI, eds. *Studia nad dziejami miast i mieszczaństwa w średniowieczu* Vol. 1. Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, p. 154-172.
- KWIATKOWSKA, Wiesława. Średniowieczne biblioteki klasztorne w Toruniu. In: *Folia Toruniensia*. 2009/2010, vol. 9/10, p. 85-93. ISSN 1641-3792.
- KWIATKOWSKA, Wiesława. Średniowieczne księgozbiory franciszkanów i dominikanów toruńskich i ich znaczenie dla kultury mieszczaństwa. In: *Zapiski Historyczne*. 2002, vol. 67, p. 7-23.
- KUBICKI, Rafał. Środowisko dominikanów kontraty pruskiej od XIII do połowy XVI wieku. Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2007. ISBN 978-83-7326-442-7.
- Ożóg, Krzysztof. *Kultura umysłowa w Krakowie w XV wieku. Środowisko duchowieństwa świeckiego*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1987. ISBN 83-040-2799-2.
- ŁUCZAK, Zbigniew. *Dzieje bibliotek w Sieradzu od powstania miasta do końca XX wieku*. Sieradz: Miejska Biblioteka Publiczna w Sieradzu, 2007.
- ŁUNIEWSKI, Jarosław. Supresja klasztorów paulińskich w prowincjach niemieckiej, austriackiej, węgierskiej i polskiej a jej wpływ na losy bibliotek. In: *Studia Bibliologiczne*. 2015, no 20, p. 247-254.
- ŁUNIEWSKI, Jarosław. Zabytkowy księgozbiór Biblioteki Jasnogórskiej, analiza bibliologiczna i konserwatorska. In: *Studia Claromontana*. 2020/2021, vol. 36, p. 247-426.
- MARKIEWICZ, Anna. Kościół i klasztor oo. dominikanów w Brodach w świetle osiemnastowiecznych inwentarzy. In: A. MARKIEWICZ and M. MIŁAWICKI, eds. *Dominikanie na ziemiach polskich w epoce nowożytnej*. Kraków: Wydawnictwo Esprit, 2009, p. 227-255.
- MIŁAWICKI, Marek. Inwentarze i spisy bibliotek klasztorów dominikańskich skasowanych w guberniach zachodnich Cesarstwa Rosyjskiego w XIX w. Stan źródeł i miejsca ich przechowywania. In: *Hereditas Monasteriorum*. 2012, vol. 1, p. 141-172.
- MYDEŁ, Monika and Żaneta KUBIC, eds. Tradycja tomistyczna w zbiorach Biblioteki Studium OO. Dominikanów w Krakowie. Katalog druków: XV – XVIII w. In: *Przegląd Tomistyczny*. 2007, vol. 13/2. ISSN 0860-0015
- NIEDZIELA Maurycy Lucjan. Charakterystyka biblioteki klasztoru Dominikanów w Borku Starym w XVII i XVIII wieku. In: *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*. 1996, R. 51, no 1-3, pp. 196-203.
- NIEDZIELA Maurycy Lucjan. Spis książek biblioteki dominikanów w Borku Starym z drugiej połowie XVIII wieku. In: K. SZCZEPAŃSKI, ed. *Kartki z dziejów Tyczyna: 640 lat Tyczyna (1368 – 2008)*. Tyczyn: Podkarpacki Instytut Książki i Marketingu, 2008, pp. 123-147.

- NOWACKI, Henryk. Starodruki w Sieradzkim Muzeum Okręgowym. In: *Na Sieradzkich Szlakach*. 2001, vol. 16, no. 3-4, p. 27.
- PIETRZKIEWICZ Iwona. Stan krakowskich bibliotek klasztornych w latach 1795 – 1815. In: J. JAOWIECKI, ed. *Kraków-Lwów: książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku*. Vol. 6, part. 1, Kraków: Wydawnictwo naukowe Akademii Pedagogicznej, 2003, pp. 212-220.
- POBÓG-LENARTOWICZ, Anna. Recepcja kazań Peregryna z Opola w klasztorach śląskich w świetle zachowanych zbiorów bibliotecznych. In: E. MATEJA, A. POBÓG-LENARTOWICZ and M. ROWIŃSKA-SZCZEPANIAK, eds. *Święty Jacek i dziedzictwo dominikańskie*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2008, pp. 115-123. ISN 978-83-7395-294-2
- PONIATOWSKI, Stanisław. *Biblioteka kapituły łowickiej do końca XVIII wieku* (doctoral dissertation). Warszawa, 1995.
- PRZYGODA-STELMACH, Marta. Konwent i życie religijne dominikanów łowickich od XV wieku do początku XIX wieku. In: *Roczniki Łowickie*. 2011, vol. 8, pp. 47-75.
- RADWAN, Marian. Deportacja księgozbioru lubelskich dominikanów (1886 – 1888). In: A. KRAWCZYK and E. JÓZEFOWICZ-WISIŃSKA, eds. *Lublin a książka*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2004, pp. 287-292.
- RADWAN, Marian. Stąd do Petersburga. Zrabowany księgozbiór lubelskich dominikanów. In: *Gazeta w Lublinie*. 1996, no. 9, p. 5.
- RULKA, Kazimierz. Inkunabuły w Bibliotece Seminarium Duchownego we Włocławku. In: *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych*. 1996, no ½, pp. 58-65.
- RULKA, Kazimierz. Księgozbiór księży Chodyńskich w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. In: *Studia Włocławskie*. 2000, vol. 3, pp. 418-438.
- RULKA, Kazimierz. Księgozbiory historyczne w Bibliotece Seminarium Duchownego we Włocławku. In: *Kronika Diecezji Włocławskiej*. 1992, vol 75, pp. 269-291.
- SKRZYNIARZ, Ryszard. Zbiory kazań w polskich księgozbiorach okresu średniowiecza. In: *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. 1998, vol. 70, pp. 247-260.
- SPIEŻ Jan Andrzej. Dominikanie w Poznaniu. In: *Nasi Dominikanie. Kronika Miasta Poznania* 2004, vol. 3, pp. 7-19.
- STOLARCZYK, Tomasz. *Analecta dominicana. Szkice z dziejów Zakonu Braci Kaznodziejów w Polsce środkowej (XIII – XVIII w.)*, Wieluń: Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, 2016. ISBN 978-83-940074-3-0
- STOLARCZYK, Tomasz. Armarium. Biblioteki klasztorne Braci Kaznodziejów w Gidlach, Łęczycy, Łowiczu, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu w XVII w. i ich księgozbiory. Komunika. In: Ł. CYBULSKI and J. PIETRZAK-THEBAULT, eds. *Przestrzeń klasztoru – przestrzeń kultury. Piśmiennictwo, książka, edukacja*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe UKSW, 2017, pp. 297-312.
- STOLARCZYK, Tomasz. Biblioteka klasztoru karmelitów trzewickowych w Kłodawie

- i jej księgozbiór w świetle inwentarza z 1681 r. In: T. GRABARCZYK and A. KOWALSKA-PIETRZAK, eds. *Tractus temporis. Ludzie – regiony – fakty. Księga dedykowana dr hab. Prof. UE Tadeuszowi Nowakowi*. Łódź-Wieluń: Uniwersytet Łódzki, Wieluńskie Towarzystwo Naukowe 2018, pp. 315-324.
- STOLARCZYK, Tomasz. Biblioteka łączyckiego konwentu dominikańskiego i jej księgozbiór w początkach XVII wieku. In: J. KONIECZNA, S. KUREK-KOKOCIŃSKA and H. TADEUSIEWICZ, eds. *Przestrzeń informacyjna książki*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2009, pp. 231-241.
- STOLARCZYK, Tomasz. Biblioteka pijarskiej szkoły wydziałowej w Łowiczu w świetle inwentarza z 1817 r. In: D. SPYCHAŁA and B. IWAŃSKA-CIESLIK and K. DOMAŃSKA, eds. *Studia z dziejów książki, bibliotek i prasy. Przegląd badań za lata 2016 – 2018*. Bydgoszcz: Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego 2019, pp. 70-87.
- STOLARCZYK Tomasz. The Book Collection of the Pauline Monastery of Wielgomłyn (Poland) from the First Half of the 18th Century in the Light of the Eighteenth-century Library Inventories. In: *Kniha 2022: zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry*. Martin: Slovenská národná knižnica, 2022, pp. 294-305
- STOLARCZYK, Tomasz. Biblioteka łowickiego konwentu dominikańskiego w początkach XVII wieku i jej księgozbiór. In: *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych*. 2010, no. 1-2 (30-31), pp. 169-183.
- STOLARCZYK Tomasz and Dariusz GWIS, eds. *Copiarium privilegiorum et aliorum documentorum Conventus Lanciensiis Ordinis Praedicatorum 1387 – 1616 - Kopiarz przywilejów i innych dokumentów konwentu łączyckiego Zakonu Kaznodziejów 1387 – 1616*. Łęczyca: Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział w Łęczycy, 2009.
- STOLARCZYK, Tomasz. Dzieła teologiczne i komentarze do Pisma Świętego w zbiorach łowickiej biblioteki Braci Mniejszych Obserwantów (bernardynów) w świetle siedemnastowiecznych inwentarzy Jana Wężyka i Macieja Makowskiego. In: *Roczniki Łowickie*. 2015, vol. 13, pp. 91-96.
- STOLARCZYK, TOMASZ. Dzieła teologiczne w pijarskiej bibliotece kolegium wieluńskiego w świetle katalogu bibliotecznego z 1809 r. Przyczynek. In: *Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne*. 2023, vol. 56, no 1, pp. 116-124.
- STOLARCZYK, Tomasz. Dziewiętnastowieczny inwentarz książek medycznych z biblioteki paulinów wieluńskich – edycja źródłowa. In: *Rocznik Wieluński*. 2020, vol. 20, p. 81-98.
- STOLARCZYK, Tomasz. Inwentarz inkunabulów i starych druków poddominikańskich z Sieradza w Bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku. In: *Forum Bibliotek Medycznych*. 2015, r. 8, pp. 141-194.
- STOLARCZYK, Tomasz, ed. *Inwentarze biblieczne z konwentu paulinów w Wieluniu (XVIII w.)*. Wieluń: Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, 2021.

- STOLARCZYK, Tomasz. Kazania i zbiory kazań oraz dzieła teologiczne w bibliotece paulinów wielgomłyńskich w świetle Raptularza inwentarza bibliotecznego z 1767 r. In: *Zeszyty Radomszczańskie*. 2023, vol. 21, pp. 5-16.
- STOLARCZYK, Tomasz. Kazania i zbiory kazań w wieluńskiej bibliotece paulińskiej w świetle inwentarza z 1815 roku. In: L. TY-SZLER, ED. *Opus imperfectum. Studia dedykowane Zbyszkowi Szczerbikowi*. Praszka: Muzeum w Praszce, 2022, pp. 103-116.
- STOLARCZYK, Tomasz. Książka i biblioteka w życiu średniowiecznych i staropolskich konwentów dominikańskich na przykładzie klasztorów środkowopolskich. In: *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. 2013, vol. 100, pp. 341-354.
- STOLARCZYK, Tomasz. Książki służące do nauki języków: polskiego, francuskiego, niemieckiego i łacińskiego w pijarskiej szkole wydziałowej w Łowiczu w świetle inwentarzy bibliecznych z 1817 r. In: *Roczniki Łowickie*. 2017, vol. 15, pp. 135-151.
- STOLARCZYK, Tomasz. Księgi teologiczne i zbiory kazań w staropolskiej bibliotece dominikanów w Łowiczu. In: *Roczniki Łowickie*. 2012, vol. 9, pp. 161-169.
- STOLARCZYK, Tomasz. Księgozbiór biblioteki bernardynów w Łęczycy w świetle inwentarza z 1819 r. In: *Roczniki Humanistyczne*. 2020, vol. 68, no 2, pp. 41-48.
- STOLARCZYK, Tomasz. Księgozbiór klasztoru Braci Kaznodziejów w Piotrkowie Trybunalskim w XVI – XVIII wieku. In: *Piotrkowskie Zeszyty Historyczne*. 2016, vol. 17, part. 2, pp. 71-91.
- STOLARCZYK Tomasz. Księgozbiór Klasztoru Paulinów Wielgomłyńskich w świetle inwentarzy z lat 1716 – 1755. In: *Ziemia Częstochowska*. 2022, vol. 48, pp. 45-59.
- STOLARCZYK Tomasz. Księgozbiór paulinów wielgomłyńskich w świetle inwentarza bibliotecznego z 1810 r. In: *Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych*. 2021, r. 27, nr. 2 (53), p. 9-27.
- STOLARCZYK Tomasz. Księgozbiór paulinów wieluńskich w świetle inwentarzy bibliecznych z lat 1711 – 1815. In: Z. WŁODARCZYK, eds. *Monastica Vielunensia, vol. 1*. Wieluń: Wieluńskie Towarzystwo Naukowe, pp. 67-80.
- STOLARCZYK, Tomasz. Księgozbiory wybranych bibliotek klasztornych Braci Kaznodziejów w Polsce w XVII w. na podstawie zachowanych inwentarzy. In: *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum*. 2010, vol. 16, pp. 45-56.
- STOLARCZYK, Tomasz. Prace historyczne w bibliotece wieluńskiego kolegium pijarskiego w świetle inwentarzy z 1809 i 1821 r. In: *Rocznik Wieluński*. 2017, vol. 17, pp. 277-289.
- STOLARCZYK, Tomasz. Siedemnastowieczne inwentarze biblieczne klasztorów dominikańskich w Gidlach, Łęczycy, Łowiczu, Piotrkowie Trybunalskim i Sieradzu. In: *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. 2016, vol. 106, pp. 219-279.
- STOLARCZYK, Tomasz. Starodruki z epoki Wazów w zbiorach biblioteki pijarskiej w Wieluniu. In: M. GOGOLA and J. KSIĄŻEK, eds. *Wieluń w czasach Wazów. Materiały z konferencji naukowej Wieluń 22 października 2022 r.* Wieluń: Muzeum Ziemi Wieluńskiej 2024, pp. 101-114.

- STOLARCZYK, Tomasz. Szkoły dominikańskie w Łęczycy w XIII–XVI wieku. In: E. ANDRYSIAK, ed. *Ludzie i książki. Studia i szkice bibliologiczno-biograficzne. Księga pamiątkowa dedykowana Profesor Hannie Tadeusiewicz*, Łódź: Wydawnictwo Ibidem, 2011, pp. 413-424.
- STOLARCZYK, Tomasz. Zbiory kazań i dzieła teologiczne w wieluńskiej bibliotece paulinów w świetle najstarszego zachowanego inwentarza bibliotecznego z 1711 r. In: *Rocznik Wieluński*. 2019, vol 19, pp. 69-76.
- SUKIENNIK, Edgar. Księgozbiór klasztoru paulinów w Oporowie według katalogów bibliotecznych z XVIII wieku. In: *Saeculum Christianum*. 2019, no. 26, vol. 1, pp. 115-145.
- SZOSTEK, Irena. Biblioteka dominikanów lwowskich w świetle katalogu z roku 1776. In: J. KŁOCZOWSKI, ed. *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222 – 1972*. Vol. 2. Warszawa: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów, 1975, pp. 409-465.
- SZPAK, Jacek. Biblioteki paulinów polskich w XVIII wieku: zarys problematyki. In: B. MAZURKOWA, M. MARCINKOWSKA and S. DĄBROWSKI, eds. *Codziennosc i niecodziennosc oswieczonych*. Vol. 1: *Przymiernosci, pasje, upodobania*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2013, pp. 65-76.
- ŚWIĘTOCHOWSKI, Robert. Biblioteka OO. Dominikanów w Krakowie. In: *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne*. 1976, vol. 33, pp. 299-311.
- WEGNER Jan. Biblioteka Nieborowska. In: *Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie*. 1960, vol. 5, pp. 211-266.
- WIERZCHOWSKI, Grzegorz. *Dzieje klasztoru dominikanów w Sieradzu. Od lat 30. XIII wieku do 1864 roku*. Sieradz: Dehon, 2012. ISBN 978-83-926631-5-7
- WISIŃSKA, Maria. Kultura i oświata do końca XVIII wieku. In: J. Śmailowski, ed. *Szkice z dziejów Sieradzkiego*. Łódź: Wydawnictwo PWN 1977, pp. 163-198.
- WŁODEK, Zofia. Inventaire de manuscrits medievauX latins, philosophique et theologiques de la Bibliotheque des Peres Dominicaines de Cracovie. In: *Mediaevalia Philosophica Polonorum*. 1970, vol. 14, pp. 468-470.
- WYCZAWSKI, Hieronim Eugeniusz. Kościelne zbiory biblioteczne (wiek XVI – XVIII). In: M. RECHOWICZ, ed. *Dzieje teologii katolickiej w Polsce*. vol 2: *Od odrodzenia do oswiecenia*, part 2. Lublin: Towarzystwo naukowe katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, 1975, pp. 517-551.
- ZAWADZKA, Krystyna. Biblioteka klasztoru dominikanów we Wrocławiu (1226 – 1810). In: J. KŁOCZOWSKI, ed. *Studia nad historią dominikanów w Polsce 1222 – 1972*. Vol. 2. Warszawa: Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów, 1975, p. 289-390.
- ZAWADZKA, Krystyna. *Biblioteki klasztorne dominikanów na Śląsku 1239 – 1810*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1999. ISBN 83-229-1892-5.

ZAWADZKA, Krystyna. Ze źródeł i stanu badań dotyczących dawnych klasztor-
nych bibliotek dominikanów w polskich
prowincjach. In: *Nasza Przeszłość*. 1973,
vol. 39, pp. 213-228.

ZAWADZKA, Krystyna. Ze studiów nad
bibliotekami klasztornymi dominikanów
na Śląsku (1226 – 1810). In: *Roczniki Bib-
lioteczne*. 1974, r. 18, z. 1/2, pp. 301-328.

ZDANEK, Maciej, *Szkoły i studia dominikanów
krakowskich w średniowieczu*. Warszawa:
IH PAN, Wydawnictwo Neriton 2005.
ISBN 83-89729-23-7

ZIMNOCH, Katarzyna. Biblioteka domi-
nikańska w Choroszczy w XVII wieku.
In: T. KASABUŁA and A. SZOT, eds. *Pa-
raafia rzymskokatolicka w Choroszczy – 550
lat. Księga jubileuszowa*. Białystok: Wy-
dawnictwo Buk, 2009, pp. 135-147.

Tomasz Stolarczyk, PhD.
Library of Łódź University
lenczycanin@poczta.onet.pl